

Informe elaborat per la Secretaria
de Polítiques Públiques i Protecció
Social de CCOO PV.

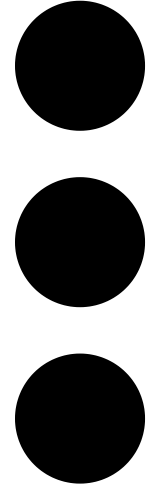
Dades a 31 de setembre de 2025.

IMPLANTACIÓ DEL SISTEMA PER A L'AUTONOMIA I ATENCIÓ A LA DEPENDÈNCIA AL PAÍS VALENCIÀ

GENERALITAT
VALENCIANA

CCOO

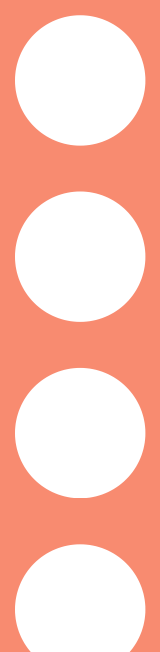

Índex

- 1. Introducció. 03**
- 2. Persones beneficiàries i perfil. 05**
- 3. Sol·licituds. 09**
- 4. Persones amb resolució de PIA i prestacions. 11**
- 5. Llista de espera. 14**
- 6. Persones cuidadores no professionals. 16**
- 7. Finançament. 21**
- 8. Ocupació en serveis socials. 23**
- 9. Conclusions. 28**
- 10. Propostes d'actuació. 32**

Edita: Secretaria de Polítiques Públiques i Protecció Social CCOO PV

Traducció: Purín Morant (OPUV CCOO PV)

1. INTRODUCCIÓ

La Llei 39/2006, de 14 de desembre, de Promoció de l'Autonomia Personal i Atenció a les persones en situació de dependència, fruit del diàleg social entre el Govern i els agents socials (sindicats i patronals més representatives), va ser una fita acordada en el marc d'un pacte social. Aquest acord va servir per a establir un sistema públic de cures, un dret universal i subjectiu reconeixent la necessitat d'assistència a les persones que no poden realitzar activitats bàsiques de la vida diària, oferint un ventall de serveis i prestacions econòmiques, que varien segons el grau de dependència i la capacitat econòmica de la persona dependent.

La Llei de Dependència ha complert 19 anys i malgrat haver brindat atenció a moltes persones, s'enfronta a importants reptes com una llarga llista d'espera i retards en la tramitació, a causa de problemes de finançament, burocràcia i diferències entre comunitats autònomes.

El finançament és mixt, es realitza a través d'aportacions de l'Administració general de l'Estat (AGE) i de les comunitats autònomes, que han d'igualar com a mínim l'aportació estatal. Les persones beneficiàries també participen mitjançant el sistema de copagament, que depèn del seu nivell de renda i patrimoni. L'aportació de l'AGE ha de ser del 50 % però mai s'ha arribat a aquest percentatge, la seua inversió és insuficient i fluctuant.

Hui dia la implantació de la Llei revela grans desafiaments com són les llargues llistes d'espera (que porta a llargs períodes d'espera per a accedir als serveis i prestacions) així com la necessitat d'un desenvolupament més profund dels serveis que, al principi, es va pensar facilitaria la incorporació laboral de les dones i no sempre està sent així.

Encara que la Llei va generar grans expectatives, la realitat de la seua implementació ha sigut desigual, amb retards en l'atenció i en el cobrament de les prestacions.

En aquests moments s'està en un procés de canvi, el Govern ha aprovat un projecte de reforma de la Llei i ha sigut enviat al Congrés per a la seua aprovació final abans

IMPLANTACIÓ DEL SISTEMA PER A L'AUTONOMIA I ATENCIÓ A LA **DEPENDÈNCIA AL PAÍS VALENCIÀ**

que acabe l'any 2025. La reforma busca agilitar tràmits, millorar les prestacions i reforçar els drets de les persones dependents.

Al llarg de l'Informe analitzarem quina és la situació del sistema d'atenció per a l'autonomia i atenció a la dependència en l'actualitat.

2. PERSONES BENEFICIÀRIES I PERFIL

La xifra total de persones amb dret a percebre una prestació a 30 de setembre de 2025 és d'1.726.288, veiem que des de l'any 2022 s'ha anat incrementant anualment més que en els anys precedents. L'increment anual de persones amb dret a percebre una prestació ha anat en augment més o menys constant.

Si observem l'evolució al País Valencià, la tendència ha sigut d'increment significatiu des de la pandèmia fins a l'any 2024 (moment de canvi de govern autonòmic) en el qual es produeix un retrocés important en l'evolució de la incorporació de persones amb dret al sistema.

L'any 2025 es mostra certa agilitació en la tramitació dels expedients, no obstant això, caldrà esperar que finalitze l'any per a veure els resultats finals i realment comprovar si torna a haver-hi una evolució més favorable. Actualment són 183.845 les persones beneficiàries.

EVOLUCIÓN DE LAS PERSONAS CON DERECHO A PRESTACIÓN POR CCAA								
Número								
	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2020	31/12/2021	31/12/2022	31/12/2023	31/12/2024	30/09/2025
Andalucía	287.340	294.246	285.089	295.552	307.238	322.158	313.855	325.029
Aragón	35.146	39.188	36.344	37.924	39.112	40.520	45.350	48.061
Asturias, Principado de	25.573	26.877	27.263	29.763	31.755	32.560	33.572	34.648
Balears, Illes	20.139	24.991	25.528	26.990	29.491	33.350	35.599	37.229
Canarias	30.594	32.430	33.152	36.737	41.768	46.523	52.503	64.382
Cantabria	20.401	21.169	21.022	18.734	18.426	18.749	18.551	18.458
Castilla y León	94.845	106.369	105.708	108.898	114.380	122.746	126.345	127.663
Castilla - La Mancha	64.964	68.077	64.772	66.829	69.929	74.835	80.045	83.244
Cataluña	230.178	239.983	230.320	245.417	257.644	250.190	269.088	280.432
Comunitat Valenciana	85.031	103.107	115.485	129.091	144.410	161.791	172.554	183.845
Extremadura	33.341	35.443	34.750	36.342	38.917	41.046	40.991	41.365
Galicia	67.903	70.092	67.467	69.079	71.374	75.584	78.452	89.435
Madrid, Comunidad de	161.368	171.922	161.936	163.249	173.065	185.857	201.810	217.600
Murcia, Región de	39.429	41.312	40.012	42.082	44.287	47.580	51.617	55.345
Navarra, Comunidad Foral de	15.133	14.637	14.462	15.183	16.013	16.801	16.933	17.696
País Vasco	78.811	80.742	79.315	78.831	79.067	82.443	85.082	87.401
Rioja, La	11.167	11.398	10.806	11.690	10.545	10.646	10.406	10.257
Ceuta y Melilla	2.949	3.054	3.042	3.187	3.439	3.728	4.004	4.198
TOTAL	1.304.312	1.385.037	1.356.473	1.415.578	1.490.860	1.567.107	1.636.757	1.726.288

Font: Ministeri de Drets Socials, Consum i Agenda 2030. IMSERSO.

INFORMACIÓ ESTADÍSTICA DEL SISTEMA PER A L'AUTONOMIA I ATENCIÓ A LA DEPENDÈNCIA

IMPLANTACIÓ DEL SISTEMA PER A L'AUTONOMIA I ATENCIÓ A LA **DEPENDÈNCIA** AL PAÍS VALENCIÀ

	EVOLUCIÓN DE LAS RESOLUCIONES DE PIA POR CCAA							
	Número							
	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2020	31/12/2021	31/12/2022	31/12/2023	31/12/2024	30/09/2025
Andalucía	212.243	220.375	228.555	257.227	270.632	286.600	296.663	311.672
Aragón	29.146	32.952	31.533	35.145	37.547	40.334	45.264	47.941
Asturias, Principado de	22.049	21.083	24.199	27.700	28.977	31.214	33.127	34.288
Balears, Illes	17.328	20.674	23.074	24.476	26.198	29.233	31.849	33.653
Canarias	21.638	23.390	25.070	26.787	34.697	40.697	45.025	57.996
Cantabria	15.734	17.179	17.123	17.369	17.553	17.166	18.175	18.185
Castilla y León	93.374	104.776	105.589	108.712	114.173	122.589	126.194	127.461
Castilla - La Mancha	57.838	62.182	59.849	63.814	67.338	72.357	78.035	79.634
Cataluña	155.037	163.730	156.934	166.875	187.874	201.720	229.333	242.430
Comunitat Valenciana	74.354	88.242	102.104	117.265	133.839	146.290	164.565	174.972
Extremadura	29.189	28.237	29.065	31.070	32.795	35.293	37.168	37.473
Galicia	60.099	61.636	62.544	65.061	68.103	73.691	77.196	88.362
Madrid, Comunidad de	141.699	143.622	133.442	152.686	163.762	177.795	190.951	203.981
Murcia, Región de	34.999	35.054	35.294	37.047	37.762	40.484	44.630	48.020
Navarra, Comunidad Foral de	13.668	13.801	13.661	14.164	15.245	16.142	16.475	17.318
País Vasco	65.017	67.062	65.757	65.741	65.206	67.674	70.761	73.687
Rioja, La	8.100	8.282	7.638	8.004	8.548	9.180	9.334	9.321
Ceuta y Melilla	2.763	2.906	2.799	2.999	3.188	3.407	3.679	3.872
TOTAL	1.054.275	1.115.183	1.124.230	1.222.142	1.313.437	1.411.866	1.518.424	1.610.266

Font: Ministeri de Drets Socials, Consum i Agenda 2030. IMSERSO.

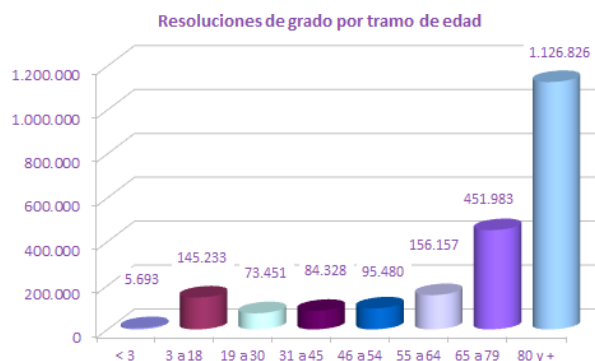
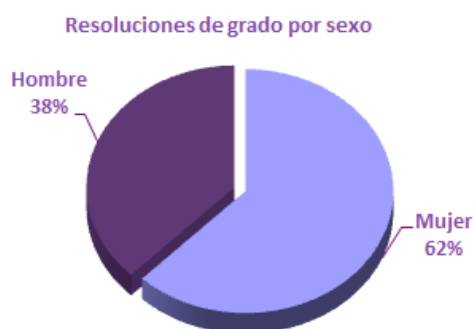
INFORMACIÓ ESTADÍSTICA DEL SISTEMA PER A L'AUTONOMIA I ATENCIÓ A LA DEPENDÈNCIA

Al País Valencià respecte a les resolucions del Programa individual d'atenció, a partir d'ara (PIA), veiem que hi ha quasi un 5 % de persones que hi tenint dret (prop de 9.000) no disposen d'aquest. Això significa que les persones dependents no podran accedir als serveis o prestacions econòmiques que li corresponen i que estableix aqueix programa. Ja que el PIA és el document clau que concreta l'ajuda (serveis, recursos, prestacions) que rebrà la persona beneficiària, per la qual cosa sense aquest, no es poden rebre les cures que necessita i a les quals té dret.

Segons les dades de l'IMSERSO en l'àmbit estatal el 73,80 % de les persones beneficiàries tenen 65 o més anys. D'aquest percentatge, més d'un 71 % tenen 80 o més anys. Evidentment la població amb més edat és la que té majors problemes de dependència per motius de salut associats a l'envelliment.

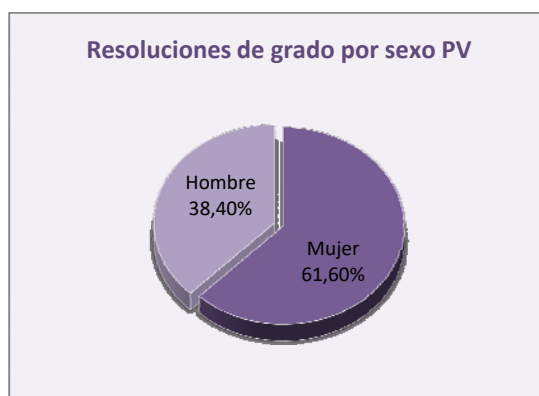
Per la seua banda, les dones representen el 62 % respecte al 38 % d'homes, el motiu d'aquesta diferència recau en la major esperança de vida de les dones al nostre país respecte dels homes. Les dades en l'àmbit del País Valencià estan aproximadament en els mateixos percentatges, en el cas de les dones són el 61,6 % de les resolucions de grau i dels homes el 38,4 %.

IMPLANTACIÓ DEL SISTEMA PER A L'AUTONOMIA I ATENCIÓ A LA DEPENDÈNCIA AL PAÍS VALENCIÀ

Font: Ministeri de Drets Socials, Consum i Agenda 2030. IMSERSO.

INFORMACIÓ ESTADÍSTICA DEL SISTEMA PER A L'AUTONOMIA I ATENCIÓ A LA DEPENDÈNCIA

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'IMSERSO.

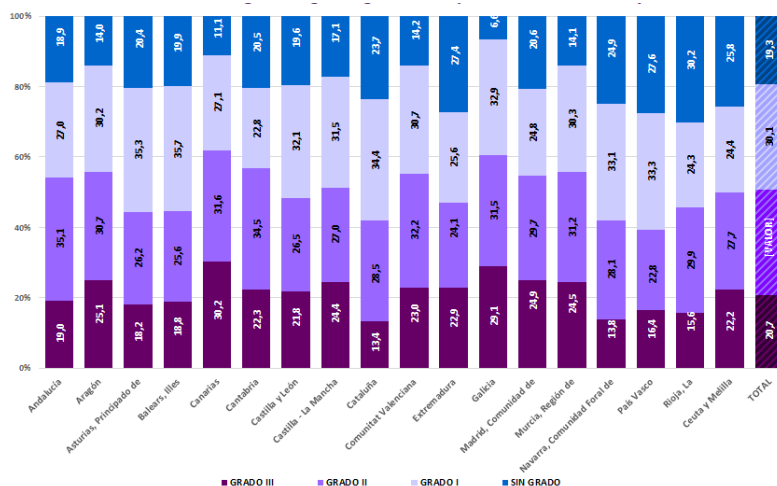
Si analitzem com es reparteixen les resolucions de dependència per grau observem que; de les persones dependents a la nostra comunitat, quasi un 23 % presenten un grau III (gran dependència), més d'un 32 % estan qualificades com un grau II (dependència severa), mentre que un 30 % tenen un grau I.

Per tant, estem davant una dada rellevant, més de la meitat de les persones (55 %) amb resolució de grau presenten o una gran dependència o una dependència severa. És a dir, un perfil de persones que requereixen major suport per a les activitats bàsiques de la vida diària, la qual cosa implica que no poden viure soles i necessiten de l'ajuda contínua d'altres persones. Les persones amb dependència severa o gran dependència tenen més limitacions per a realitzar activitats diàries com netejar-se,

l'alimentació o la mobilitat. Per això, requereixen un nivell de suport més elevat i continuat.

L'envelliment poblacional contribueix de manera significativa a aquests elevats percentatges de persones amb alts graus de dependència, així com la cada vegada major presència de malalties cròniques o degeneratives, que impliquen una major dependència.

RESOLUCIONS DE GRAU SEGONS EL GRAU DE DEPENDÈNCIA

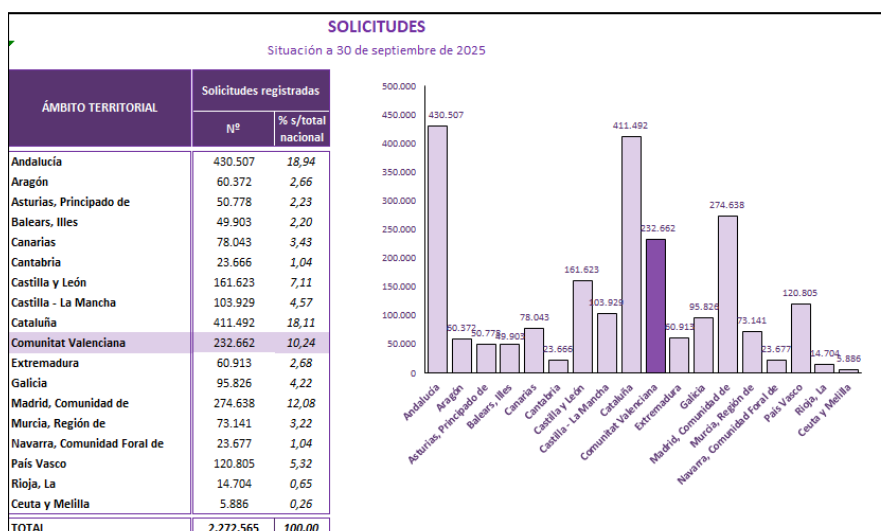
Font: Ministeri de Drets Socials, Consum i Agenda 2030. IMSERSO.

INFORMACIÓ ESTADÍSTICA DEL SISTEMA PER A L'AUTONOMIA I ATENCIÓ A LA DEPENDÈNCIA

3. SOL·LICITUDS

De la totalitat de sol·licituds presentades a tot l'Estat fins al 30 de setembre de 2025 (2.272.565) al País Valencià s'han registrat 232.662 sol·licituds, és a dir el 10,24 %, se situa com la 4a comunitat autònoma amb major registre de sol·licituds després d'Andalusia, de Catalunya i de la Comunitat de Madrid.

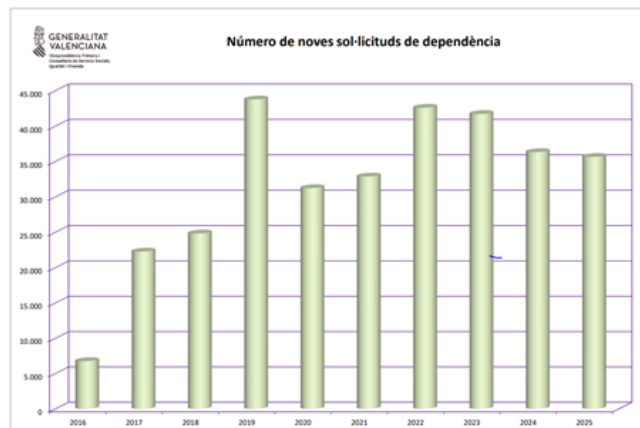

Font: Ministeri de Drets Socials, Consum i Agenda 2030. IMSERSO.

INFORMACIÓ ESTADÍSTICA DEL SISTEMA PER A L'AUTONOMIA I ATENCIÓ A LA DEPENDÈNCIA

Hem de recordar que durant el Govern del Botànic va haver-hi un increment molt notable en les sol·licituds que es presentaven, circumstància motivada per una millora en la gestió i una major confiança de la població que va provocar una reactivació de la demanda. No obstant això, des de l'any 2023, moment en el qual es produeix el canvi de Govern, podem observar com el nombre de sol·licituds ha anat disminuint, possible símptoma d'una major incertesa entre les possibles persones beneficiàries que detecten un canvi en la manera de gestionar i majors dificultats en la seua tramitació.

IMPLANTACIÓ DEL SISTEMA PER A L'AUTONOMIA I ATENCIÓ A LA DEPENDÈNCIA AL PAÍS VALENCIÀ

Font: Web Conselleria de Servicis Socials, Igualtat i Vivenda.

CCAA	TIEMPO MEDIO DE GESTIÓN DESDE LA SOLICITUD A LA RESOLUCIÓN DE PRESTACIÓN										
	Tiempo medio (días)							Tv anual. 30/09/25 respecto a 30/09/24		Tasa var. 30/09/25 respecto a 31/01/20	
	31/01/2020	31/12/2020	31/12/2021	31/12/2022	31/12/2023	31/12/2024	30/09/2025	%	Días	%	Días
Andalucía	638	719	680	544	557	602	559	-8,2%	↓ 50	-12,3%	↓ 78
Aragón	408	381	370	241	190	189	152	-24,9%	↓ 50	-62,8%	↓ 256
Asturias, Principado de	536	570	353	245	304	346	326	-2,2%	↓ 7	-39,2%	↓ 210
Baleares, Illes	278	259	181	226	219	248	223	-10,5%	↓ 26	-19,9%	↓ 55
Canarias	829	953	943	977	647	561	478	-16,9%	↓ 97	-42,3%	↓ 350
Cantabria	272	218	141	197	173	210	211	-1,6%	↓ 3	-22,5%	↓ 61
Castilla y León	194	181	117	125	127	119	113	-10,5%	↓ 13	-41,6%	↓ 81
Castilla - La Mancha	260	248	214	190	191	187	169	-13,4%	↓ 26	-35,0%	↓ 91
Cataluña	504	542	580	295	281	271	275	4,9%	↑ 13	-45,4%	↓ 229
Comunitat Valenciana	531	507	411	300	279	317	305	-3,5%	↓ 11	-42,6%	↓ 226
Extremadura	612	689	551	381	309	279	257	-10,7%	↓ 31	-58,0%	↓ 355
Galicia	339	395	411	364	362	386	349	-10,0%	↓ 39	2,9%	↑ 10
Madrid, Comunidad de	284	324	285	268	288	306	346	17,6%	↑ 52	21,9%	↑ 62
Murcia, Región de	474	524	573	486	509	520	563	9,7%	↑ 50	18,7%	↑ 89
Navarra, Comunidad Foral de	183	257	254	182	178	204	200	0,1%	= 0	9,3%	↑ 17
País Vasco	146	131	139	136	140	128	130	0,4%	↑ 1	-10,9%	↓ 16
Rioja, La	249	340	260	263	203	220	213	6,0%	↑ 12	-14,5%	↓ 36
Ceuta	70	70	49	61	68	58	66	13,6%	↑ 8	-5,8%	↓ 4
Melilla	172	160	182	218	266	267	208	-23,7%	↓ 64	21,2%	↑ 36
TOTAL	403	457	421	344	324	334	349	6,1%	↑ 20	-13,2%	↓ 53

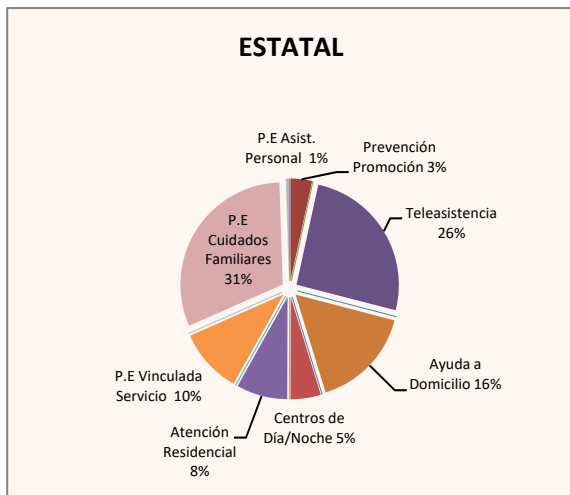
Font: Ministeri de Drets Socials, Consum i Agenda 2030. IMSERSO.

INFORMACIÓ ESTADÍSTICA DEL SISTEMA PER A L'AUTONOMIA I ATENCIÓ A LA DEPENDÈNCIA

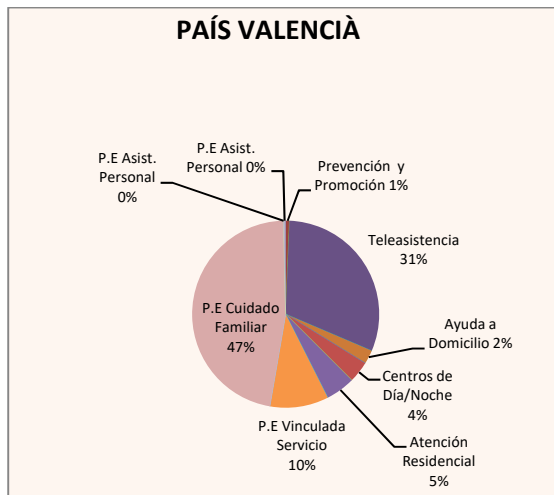
La situació a la qual acabem de fer referència la veiem perfectament reflectida si observem el temps mitjà de gestió des de la sol·licitud fins a la resolució de prestació. Al País Valencià s'estava resolent l'any 2023 en una mitjana de 271 dies i ara s'ha incrementat a 305 dies. Una demora en el temps màxim establert per la normativa per a la resolució dels expedients (182 dies), que suposa que persones que tenen dret a rebre una prestació o servei no la perceben amb els conseqüents perjudicis en el seu benestar i qualitat de vida.

4. PERSONES AMB RESOLUCIÓ DE PIA I PRESTACIONS

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'IMSERSO.

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'IMSERSO.

A data 30 de setembre de 2025 el nombre de persones beneficiàries amb resolució de PIA i prestació efectiva a la nostra comunitat se situa en 174.972 persones.

En aquests moments el 47 % d'elles rep la prestació de cures en l'entorn familiar. Al llarg del temps hem observat que any rere any augmenta el percentatge de persones que disposen d'aquesta prestació. Aquesta situació inevitablement comporta una falta de professionalització en l'atenció i les cures de les persones en situació de dependència.

De fet, som la segona comunitat amb major percentatge en aquest tipus de prestació després de Catalunya i superem en 16 punts la mitjana estatal.

Prevaldre les cures familiars sobre els serveis professionals pot generar conseqüències negatives per a la persona cuidadora, entre altres, estrès físic i mental, deterioració de la salut i en definitiva una disminució de la qualitat de vida. A la persona en situació de dependència també li comporta conseqüències ja que se li priva d'una atenció especialitzada, duta a terme per professionals amb formació i experiència.

Cal revertir l'"elevada" utilització de la prestació econòmica de cura familiar que, malgrat que està definida com a "excepcional" per la Llei, és la més utilitzada al País Valencià.

Veiem que la prestació d'assistència personal continua sent testimonial a la comunitat, igual que a la resta d'Espanya. Els beneficis que té aquesta prestació per a les persones dependents són el foment de la seua autonomia i la seua inclusió social, cosa que els permet prendre les seues pròpies decisions i participar activament en la seua comunitat. A més, aquest servei ofereix suport en el dia a dia, com a assistència en tasques d'higiene, d'alimentació o de gestions personals, i alleuja la càrrega dels cuidadors principals.

Cal destacar que la prestació del cuidador familiar va en detriment de serveis com el d'ajuda a domicili que només el percep un (2 %), el d'atenció residencial (5 %) i els centres de dia i de nit (4 %) que a la nostra comunitat presenten taxes molt baixes davant de la mitjana estatal 16 %, 8 % i 5 % (respectivament).

Aquesta situació de major reconeixement de la prestació de cures informals té el seu origen en dues qüestions essencials: les persones prefereixen mantenir-se en l'entorn familiar sempre que siga possible, però també es dona per la insuficiència de recursos alternatius, com el servei d'ajuda a domicili o les places d'atenció residencial, de centres de dia...

És fonamental una major dotació de serveis públics professionalitzats, per a evitar el fort increment de prestacions econòmiques que s'està donant a la nostra comunitat.

Els serveis professionals sempre són garantia d'una atenció de qualitat a les persones i una indubtable font de creació d'ocupació.

Sens dubte, la falta de places residencials a Espanya és un problema greu, agreujat per l'envelliment de la població. S'estima un dèficit d'un 30.000-90.000 places per a persones majors. Aquest problema té el seu reflex en la dificultat d'accés de les persones en situació de dependència a aquests serveis i l'augment de la demanda.

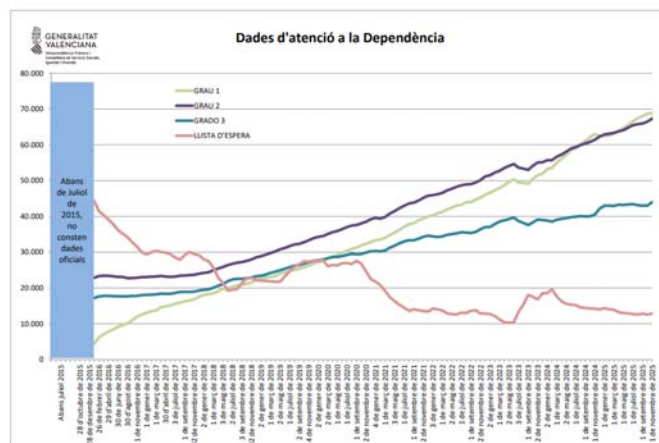
Segons un informe de l'Associació de Directores i Gerents en Serveis Socials, la Comunitat Valenciana té un dèficit de 24.801 places residencials per a arribar a la ràtio de 5 per cada 100 persones majors de 65 anys. És a dir, la segona autonomia, després d'Andalusia (35.857 places), amb major falta de places.

La nostra comunitat, malgrat l'augment de la població, és una de les quals presenta un major dèficit de recursos públics de gestió directa pel que fa a infraestructures en serveis socials. L'any 2021 es va aprovar el Pla d'infraestructures CONVIVINT (2021-2025) seguint l'acord de diàleg social ALCER-NOS (signat pel Govern valencià junt amb patronals i sindicats majoritaris), l'any 2023 es paralitza amb l'arribada del nou govern. En aquest sentit, urgeix una planificació estructural i progressiva per a generar una vertadera xarxa pública al País Valencià que atenga les necessitats de la població.

En aquesta tasca, és imprescindible la creació de noves places en residències per a cobrir la demanda actual i futura. Cal replantejar el model de cures per a les persones majors, així com el model d'atenció residencial, tendint cap a un model de xicoteta residència amb unitats de convivència reduïdes i en tot cas, evitant el model obsolet de "macroresidència". Així mateix, és necessari prendre mesures per a corregir el desequilibri regional en l'oferta de places.

És essencial continuar desenvolupant totes les prestacions que preveu la Llei de Dependència tant en l'àmbit autonòmic com estatal. És el cas de la figura de l'assistent personal i el desenvolupament dels serveis de prevenció de les situacions de dependència i els de promoció de l'autonomia personal que continuen sent una assignatura pendent.

5. LLISTA DE ESPERA

Font: Web Conselleria de Servicis Socials, Igualtat i Vivenda.

Des que tenim dades oficials (octubre de 2015), aquesta ha sigut l'evolució de la llista d'espera a la comunitat. Podem observar que es produeix una disminució fins a juny de 2023 on s'obtenen les millors dades de tota la sèrie amb prop de 10.000 persones en la llista. Després d'aquesta data (amb el canvi de Govern valencià) s'inicia un procés d'increment de la llista i és a mitjan any 2024 quan comença a decreixer sense arribar als nivells de mitjan 2023. En aquests moments som la tercera comunitat autònoma amb més llista d'espera després d'Andalusia i de Catalunya.

Ens trobem davant una xifra molt elevada de persones que es troben pendents de rebre una prestació o servei a la qual tenen dret. Una llista d'espera provocada pel dèficit de recursos econòmics que es destinen i que són insuficients per a cobrir totes les necessitats. A aquesta qüestió cal sumar-li la falta de personal i la seua inestabilitat, situació que comporta la falta de resposta a l'alta demanda, a l'elevat nombre d'expedients que cal tramitar i que alhora, genera retards i indefensió de les persones en situació de dependència.

Segons les dades oferides pel Ministeri de Drets Socials, Consum i Agenda 2030 la llista d'espera és de 16.407 persones. No obstant això, segons les estadístiques de la Conselleria es reflecteix una xifra bastant inferior, 12.872 persones.

IMPLANTACIÓ DEL SISTEMA PER A L'AUTONOMIA I ATENCIÓ A LA **DEPENDÈNCIA** AL PAÍS VALENCIÀ

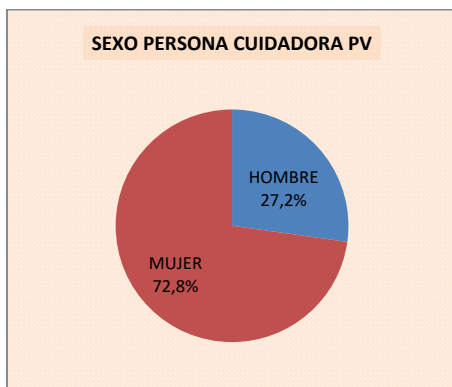
	31/12/2020	31/12/2021	31/12/2022	31/12/2023	31/12/2024	30/09/2025
Andalucía	91.519	65.823	67.078	61.539	49.187	41.928
Aragón	5.547	2.946	1.652	2.049	1.362	704
Asturias, Principado de	5.102	2.692	3.376	3.986	4.767	6.254
Balears, Illes	1.855	2.135	2.953	3.997	3.968	3.781
Canarias	24.774	24.243	19.345	18.601	23.317	10.577
Cantabria	1.806	1.093	899	2.043	246	332
Castilla y León	8.960	2.288	3.172	643	5	8
Castilla - La Mancha	6.206	4.103	3.569	3.142	2.297	3.294
Cataluña	78.618	76.375	69.019	48.782	44.275	49.815
Comunitat Valenciana	26.477	20.765	13.997	21.087	18.175	16.407
Extremadura	8.467	6.011	5.210	4.848	3.246	4.407
Galícia	7.255	6.371	6.154	3.962	2.692	1.807
Madrid, Comunidad de	23.879	8.189	7.938	7.496	10.142	12.500
Murcia, Región de	8.732	8.019	9.272	11.311	12.811	12.013
Navarra, Comunidad Foral de	637	666	583	542	369	350
País Vasco	9.110	9.149	9.554	10.108	9.818	9.527
Rioja, La	2.092	1.285	602	275	135	447
Ceuta	31	29	41	31	35	49
Melilla	378	176	279	313	315	206
TOTAL	311.445	242.358	224.693	204.755	187.162	174.406

Font: Ministeri de Drets Socials, Consum i Agenda 2030. IMSERSO.

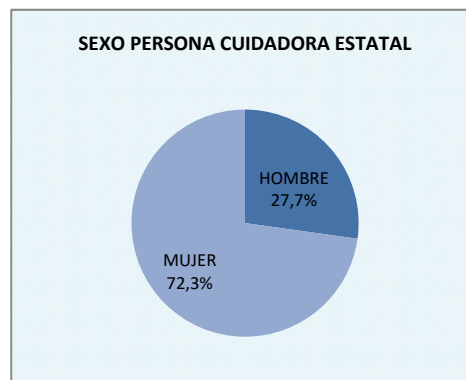
INFORMACIÓ ESTADÍSTICA DEL SISTEMA PER A L'AUTONOMIA I ATENCIÓ A LA DEPENDÈNCIA

6. PERSONES CUIDADORES NO PROFESSIONALS

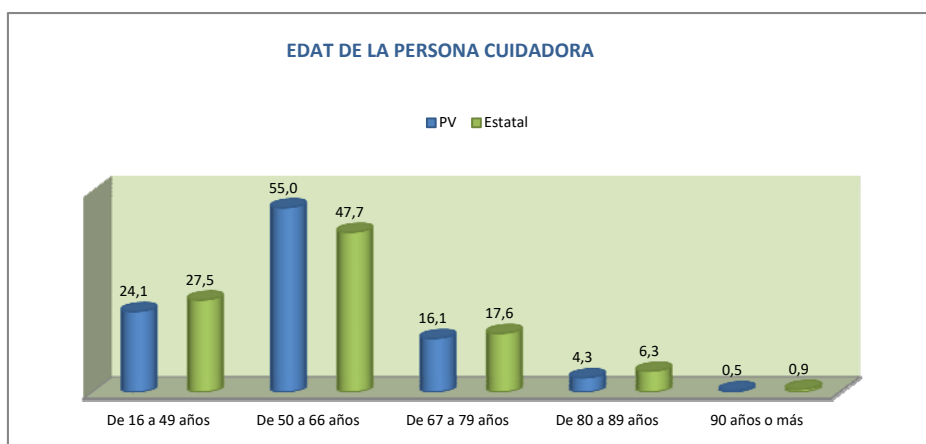
Font: Elaboració pròpia amb dades de l'IMSERSO.

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'IMSERSO.

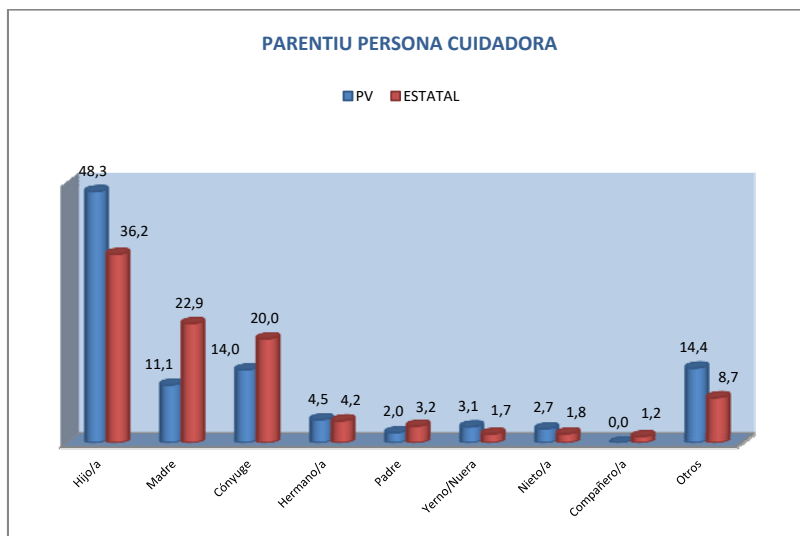
El perfil predominant de la persona cuidadora a Espanya és el d'una dona en el 72,3 % dels casos, en un 47,7 % té entre 55 i 66 anys i són fills/filles en un 36,2 %.

Al País Valencià el perfil és bastant similar quant al sexe, un 72,8 % són dones. No obstant això, un 55 % de les persones tenen entre 55 i 66 anys i en un 48,3 % són fills o filles de la persona dependent, percentatges més elevats que la mitjana estatal.

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'IMSERSO.

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'IMSERSO.

Per tant, podem afirmar que les cures de les persones dependents continuen recaient majoritàriament en les dones, amb les conegudes conseqüències i impactes negatius en tots els aspectes de la seua vida.

Això és pel fet que persisteix la idea social que la cura és una responsabilitat intrínseca de la dona, mentre que l'home és tradicionalment el principal suport econòmic de la família.

Encara que aquest model està experimentant canvis a causa de la creixent participació de les dones en el món laboral i les noves expectatives sobre la paternitat i la igualtat de gènere, queda encara molt camí per recórrer.

Les principals conseqüències que la dona siga la cuidadora principal de persones dependents inclouen impactes negatius en la seua salut física i mental, així com una limitació en el seu desenvolupament personal i professional. Això es deu a la sobrecàrrega del treball de cures no remunerat, que redueix el temps per a l'autocura, l'oci, la formació i la participació social.

Les conseqüències laborals per a les dones cuidadores comporten en molts casos la interrupció o l'abandó de la seua carrera professional, la reducció de la jornada de

treball, l'exclusió d'oportunitats de formació i especialització. Això, alhora, porta a bretxes salarials, a menor desenvolupament professional i a precarietat laboral.

Per això és fonamental conèixer la situació en la qual es troba la persona cuidadora no professional, l'Administració pública ha d'acompanyar en aquesta tasca i facilitar recursos i eines que ajuden a evitar o pal·liar situacions de repercussió negativa amb motiu del desenvolupament de la tasca de cures.

És una qüestió important a tindre en compte el reconeixement de les competències professionals i l'experiència adquirida per les persones cuidadores familiars en l'entorn domiciliari, amb l'objectiu que si han estat o estan cuidant persones dependents puguin convertir aqueix "treball" en una oportunitat de professionalització i per tant en una eixida laboral de futur quan deixen d'exercir les cures i vulguen incorporar-se al mercat laboral. En aquest sentit serà necessari establir i posar en marxa de manera efectiva un procés d'acreditació professional regulat i organitzat.

En aquest sentit, seran qüestions clau a posar en marxa:

- L'increment de recursos públics. Que les administracions puguin proporcionar més serveis professionals (com pot ser el SAD) per a cobrir les necessitats de la societat.
- Són necessaris programes de respir i formació per a les actuals cuidadores.
- Habilitar processos de reconeixement de l'experiència amb l'objectiu de convertir aquesta tasca en una oportunitat de professionalització i eixida laboral futura quan deixen d'exercir les cures i vulguen incorporar-se al mercat laboral.

En compliment del Reial Decret Llei 6/2019, d'1 de març, de mesures urgents per a garantia de la igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes en el treball i l'ocupació, es va recuperar en la seua integritat el conveni especial ja previst pel Reial Decret 615/2007 pel qual es regulava la Seguretat Social dels cuidadors de les persones en situació de dependència.

Sobre la base del Reial Decret 20/2012 es va modificar la naturalesa d'aquest conveni, de manera que des de l'1 de gener de 2013 el cuidador havia de fer-se càrrec en exclusivitat de les seues cotitzacions si volia continuar mantenint la seua relació amb la Seguretat Social.

Per tant, va ser a partir d'abril de 2019 quan les persones cuidadores no professionals de beneficiaris de la Llei de Dependència van poder novament subscriure un conveni especial amb la Seguretat Social sense haver de pagar ells les cotitzacions, com ocorria des de 2013. A partir d'aqueix moment, les cotitzacions socials d'aquests convenis, també dels que ja estaven en vigor, són a càrrec de l'Administració general de l'Estat i no generen cap cost a la persona cuidadora no professional.

El principal avantatge que suposa per a les cuidadores, majoritàriament dones, és que d'aquesta forma els anys dedicats a cura de la persona dependent s'integren en la seua vida laboral i contribueixen a generar dret a prestacions com la de jubilació o la d'incapacitat permanent.

No obstant això, no totes poden subscriure'l ja que cal reunir determinats requisits.

En aquests moments a Espanya hi ha 95.372 persones donades d'alta, d'elles un 87,4 % són dones i un 38,1 % tenen menys de 50 anys.

El País Valencià és la comunitat amb major xifra 18.578 persones donades d'alta, això està directament relacionat amb l'alta proporció de persones beneficiàries que té reconeguda aquesta prestació.

IMPLANTACIÓ DEL SISTEMA PER A L'AUTONOMIA I ATENCIÓ A LA **DEPENDÈNCIA** AL PAÍS VALENCIÀ

CONVENIO ESPECIAL DE CUIDADORES NO PROFESIONALES DE PERSONAS EN SITUACIÓN DE DEPENDENCIA

Situación a 30 de septiembre de 2025

ÁMBITO TERRITORIAL	RESUELTOS
Andalucía	13.964
Almería	1.151
Cádiz	2.289
Córdoba	1.249
Granada	1.678
Huelva	927
Jaén	970
Málaga	2.726
Sevilla	2.974
Aragón	2.368
Huesca	499
Teruel	239
Zaragoza	1.630
Asturias, Principado de	2.173
Baleares, Illes	1.527
Canarias	4.223
Palmas, Las	2.285
Santa Cruz de Tenerife	1.938
Cantabria	1.854
Castilla y León	5.699
Ávila	313
Burgos	706
León	1.379
Palencia	413
Salamanca	846
Segovia	297
Soria	119
Valladolid	1.101
Zamora	525
Castilla - La Mancha	3.692
Albacete	1.347
Ciudad Real	543
Cuenca	343
Guadalajara	478
Toledo	983

ÁMBITO TERRITORIAL	RESUELTOS
Cataluña	10.138
Barcelona	7.059
Girona	648
Lleida	527
Tarragona	1.604
Comunitat Valenciana	18.578
Alicante/Alacant	7.730
Castellón/Castelló	1.602
Valencia/València	9.156
Extremadura	1.116
Badajoz	664
Cáceres	452
Galicia	7.315
Coruña, A	2.835
Lugo	802
Ourense	843
Pontevedra	2.835
Madrid, Comunidad de	9.045
Murcia, Región de	5.666
Navarra, Comunidad Foral de	1.561
País Vasco	5.719
Áraba/Álava	585
Bizkaia	3.483
Gipuzkoa	1.671
Rioja, La	269
Ceuta	179
Melilla	286
TOTAL ESTADO	95.372

SEXO		Nº		%
		HOMBRES	11.986	12,6%
EDAD		MUJERES	83.386	87,4%
		Nº		%
		MENOS DE 50	36.378	
		ENTRE 51 Y 55	17.839	
		ENTRE 56 Y 60	20.570	21,6%
		ENTRE 61 Y 65	16.529	17,3%
		MAYORES DE 65	4.056	4,3%

FUENTE: Tesorería General de la Seguridad Social
ELABORACIÓN: Instituto de Mayores y Servicios Sociales (Imserso)

7. FINANÇAMENT

La Llei 39/2006, de 14 de desembre, de Promoció de l'Autonomia Personal i Atenció a les persones en situació de dependència, estableix que el finançament estatal ha de ser l'equivalent al finançament que aporten les comunitats autònomes, de manera que totes dues administracions aporten el 50 %.

En el marc del Pla de xoc (2021-2024), el finançament estatal s'ha incrementat i les comunitats autònomes han augmentat la seua aportació, així en aquest període el sistema ha rebut 5.821 milions d'euros addicionals, la qual cosa ha permés una millora de la cobertura, intensitat i qualitat de les prestacions, cosa que ha activat el ritme de creixement de persones ateses, i reduït els temps de gestió de manera generalitzada...

EVOLUCIÓ FINANÇAMENT COMUNITAT VALENCIANA

DEPENDÈNCIA	APORTACIÓ ESTADO(€)	% APORTACIÓ ESTADO	APORTACIÓ GENERALITAT (€)	% APORTACIÓ GENERALITAT	IMPORTE TOTAL DEL GASTO EN DEPENDÈNCIA (€) (2)	INFRAFINANCIACIÓ ESTADO 50% (€)
2012	80.795.254,15	17,34	385.134.815,74	82,66	465.930.069,89	152.169.780,80
2013	57.861.463,00	13,79	361.757.895,88	86,21	419.619.358,88	151.948.216,44
2014	60.420.087,00	14,07	369.102.319,00	85,93	429.522.406,00	154.341.116,00
2015	66.447.349,00	12,28	474.600.087,00	87,72	541.047.436,00	204.076.369,00
2016	80.164.971,00	12,93	539.737.059,00	87,07	619.902.030,00	229.786.044,00
2017	76.372.368,91	12,12	553.683.752,91	87,88	630.056.121,82	238.655.692,00
2018	86.406.465,40	12,15	624.996.080,59	87,85	711.402.545,99	269.294.807,60
2019	93.211.217,82	11,08	748.387.490,20	88,92	841.598.708,02	327.588.136,19
2020	105.976.426,36	11,52	813.622.852,57	88,48	919.599.278,93	353.823.213,11
2021(1)	150.770.715,95	14,86	863.608.553,71	85,14	1.014.379.269,66	356.418.918,88
2022	220.259.923,91	21,11	822.997.100,08	78,89	1.043.257.023,99	301.368.588,09
2023	264.446.197,24	22,29	921.767.723,08	77,71	1.186.213.920,32	328.660.762,92
2024	284.520.689,43	20,45	1.106.952.674,04	79,55	1.391.473.363,47	411.215.992,31
TOTAL	1.627.653.129,17	15,94	8.586.348.403,80	84,06	10.214.001.532,97	3.479.347.637,32

Font: Web Conselleria de Servicis Socials, Igualtat i Vivenda.

Malgrat tot, com observem en la taula anterior, el nostre territori continua estant infrafinançat. La CA finança quasi el 80 % del total.

Concretament en el sistema d'atenció a la dependència, la nostra comunitat només rep de l'Administració general de l'Estat un 20,45 % de despesa pública, mentre que la Generalitat Valenciana ha de fer-se càrrec de l'altre 79,55 %, a pesar que la Llei de Dependència preveu que la inversió estatal ha de ser d'un 50 %. Cal continuar reclamant a l'Estat un finançament just i adequat.

És un fet àmpliament reconegut que el País Valencià pateix un infrafinançament històric i és, de fet, la comunitat pitjor finançada de tot Espanya en termes de recursos per habitant. Aquesta situació és un llast per al desenvolupament i una injustícia territorial.

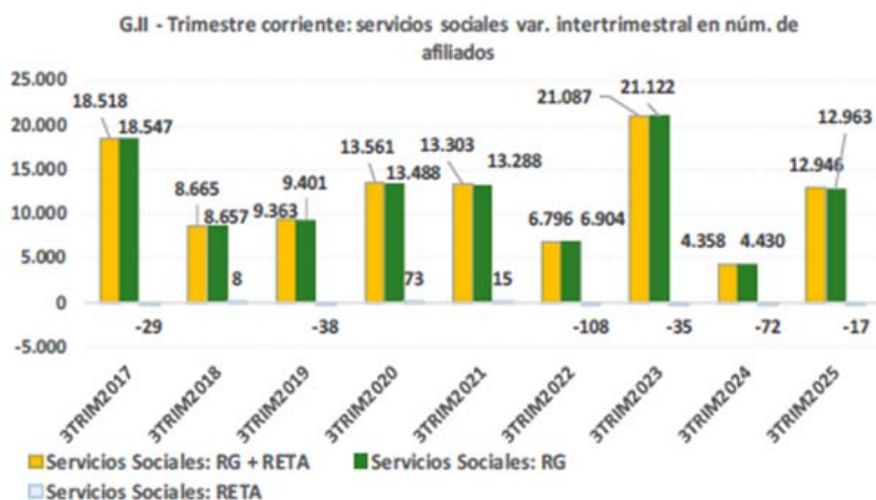
La solució passa principalment per la reforma del sistema de finançament autonòmic i la compensació del deute històric.

D'altra banda, no es coneix l'aportació que fan les persones beneficiàries en forma de "copagament". Aquesta és la principal limitació i ha de garantir-se la total transparència en la gestió del SAAD i publicar-se en l'estadística oficial el volum d'aportacions que realitzen les persones beneficiàries (copagament), única dada de gestió que no es publica en cap estadística oficial.

8. OCUPACIÓ EN SERVEIS SOCIALS*

Els serveis socials han experimentat un augment constant de l'ocupació, impulsat pel creixement general i específicament per la implantació d'atenció a la dependència. De fet, l'any 2023 va haver-hi un augment considerable en comparació amb altres anys en el mateix trimestre. Actualment són 67.730 les persones treballadores en la nostra comunitat en l'àmbit dels Serveis Socials.

El Ministeri de Drets Socials, Consum i Agenda 2030, va anunciar que es necessitaran aproximadament 260.000 persones treballadores addicionals per a 2030 només per a reforçar el sistema d'atenció a la dependència, la qual cosa indica una previsió de creixement sostingut i una alta demanda de professionals en el futur.

* Les dades d'aquest apartat són de la base de dades d'afiliats a fi de mes de la Tresoreria General de la Seguretat Social (TGSS), en concret els que estan en situació d'alta en activitats del Sector Serveis Socials. En aquest sector estan inclosos els llocs de treball dedicats en els serveis de la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de Promoció de l'Autonomia Personal i Atenció a les persones en situació de dependència juntament amb uns altres del Sector Serveis Socials.

IMPLANTACIÓ DEL SISTEMA PER A L'AUTONOMIA I ATENCIÓ A LA **DEPENDÈNCIA** AL PAÍS VALENCIÀ

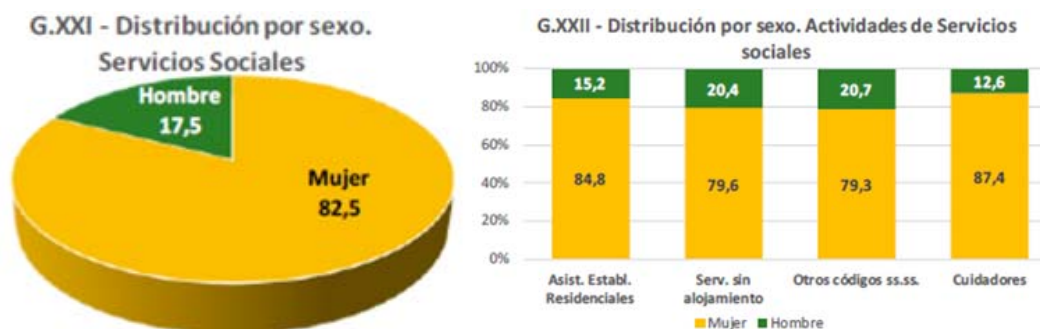
AFILIACIONES A FIN DE MES DE LOS SERVICIOS SOCIALES POR COMUNIDADES AUTONOMAS

3º TRIM 2025	TOTAL SISTEMA					SERVICIOS SOCIALES (SEC. Q): RG + RETA					SERV. SOCIALES/ TOT. SIST. (%)
Afiliados fin de mes a la S.S.	Número	Var. trimestral		Var. anual		Número	Var. trimestral		Var. anual		
		Número	%	Número	%		Número	%	Número	%	
ANDALUCÍA	3.449.014	-8.680	-0,3	71.195	2,1	133.943	3.726	2,9	8.858	7,1	3,9
ARAGÓN	628.699	-7.155	-1,1	12.918	2,1	23.388	88	0,4	791	3,5	3,7
ASTURIAS, PRINCIPADO DE	393.192	1.127	0,3	9.595	2,5	18.215	204	1,1	723	4,1	4,6
BALEARS, ILLES	641.117	-19.979	-3,0	15.756	2,5	12.689	141	1,1	757	6,3	2,0
CANARIAS	947.325	22.025	2,4	29.850	3,3	29.471	2.212	8,1	2.618	9,7	3,1
CANTABRIA	235.934	-3.425	-1,4	3.469	1,5	9.823	-320	-3,2	140	1,4	4,2
CASTILLA Y LEÓN	996.980	5.940	0,6	15.886	1,6	58.956	354	0,6	1.643	2,9	5,9
CASTILLA-LA MANCHA	799.294	-3.127	-0,4	16.674	2,1	31.261	694	2,3	1.694	5,7	3,9
CATALUÑA	3.855.057	-21.310	-0,5	83.503	2,2	127.125	6.136	5,1	6.186	5,1	3,3
COMUNITAT VALENCIANA	2.202.565	-1.455	-0,1	68.683	3,2	67.730	-52	-0,1	4.144	6,5	3,1
EXTREMADURA	417.058	-2.964	-0,7	3.869	0,9	20.629	77	0,4	182	0,9	4,9
GALICIA	1.095.537	-3.569	-0,3	17.050	1,6	41.772	838	2,0	2.575	6,6	3,8
MADRID, COMUNIDAD DE	3.773.313	16.981	0,5	95.009	2,6	110.439	-730	-0,7	347	0,3	2,9
MURCIA, REGIÓN DE	663.623	-13.722	-2,0	18.679	2,9	20.856	808	4,0	1.493	7,7	3,1
NAVARRA, COM. FORAL DE	313.148	884	0,3	4.558	1,5	13.307	-192	-1,4	527	4,1	4,2
PAÍS VASCO	1.018.520	2.774	0,3	8.656	0,9	46.432	-1.084	-2,3	793	1,7	4,6
LA RIOJA	142.679	1.264	0,9	946	0,7	5.600	-15	-0,3	263	4,9	3,9
CEUTA	23.939	249	1,1	840	3,6	1.076	-64	-5,6	-14	-1,3	4,5
MELILLA	25.575	768	3,1	1.437	6,0	1.736	125	7,8	103	6,3	6,8
TOTAL	21.622.569	-33.374	-0,2	478.573	2,3	767.461	5.959	0,8	26.836	3,6	3,5

En aquest mateix sentit, podem observar que en els últims anys al País Valencià l'evolució en l'ocupació de les persones que treballen en serveis socials presenta un increment d'un 3,15 % (fem referència a serveis residencials, serveis sense allotjament, així com altres tipus de serveis socials). No obstant això, aquesta taxa de creació d'ocupació a la nostra comunitat continua sent encara molt baixa i no respon a la demanda creixent de la ciutadania de serveis professionalitzats. Per la qual cosa es requereix d'una major contractació de personal per a cobrir de manera òptima les necessitats de la població valenciana que es troba en alta vulnerabilitat social.

Aquest fenomen respon a diversos factors interrelacionats, impulsats principalment per dinàmiques demogràfiques i canvis socials. En aquesta mateixa direcció, una major esperança de vida es tradueix en un augment de les necessitats de cures a llarg termini i de situacions de dependència. A més, una creixent proporció de persones amb graus de dependència severa o gran dependència requereix d'una major atenció especialitzada i continuada, que sovint només pot proporcionar-se en un entorn residencial.

D'altra banda, la majoria, un 82,5 %, de les persones que treballen en serveis socials són dones majors de 45 anys amb salaris baixos i contractes temporals en molts casos. Encara que el seu treball sosté un sistema fonamental per a l'atenció de les persones més vulnerables, continua mancant del reconeixement i la protecció que mereixen.

De fet, un recent estudi del Ministeri de Drets Socials, Consum i Agenda 2030 evidencia la situació laboral de les treballadores del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència (SAAD) mostren que els sous en el sector són significativament inferiors a la mitjana nacional, amb una diferència d'aproximadament 10.000 euros anuals. Aquesta situació afecta directament a l'estabilitat econòmica de les dones, qui, malgrat la seua experiència i responsabilitat, reben una remuneració que no reflecteix la importància de la seua labor.

En aquest sentit, hem d'assenyalar que en la nostra comunitat, al novembre de 2022, els sindicats, CCOO PV i UGT PV, les patronals i la Generalitat Valenciana signàrem el principal "acord" aconseguit en el sector de serveis socials en millora de la qualitat del sistema i condicions laborals. Pretenia una millora històrica i significativa de les condicions laborals i salarials per a més de 13.000 persones treballadores del sector de l'acció concertada i les gestions integrals, i garantia alhora la qualitat i l'estabilitat de les persones treballadores.

L'acord possibilita l'homologació salarial de les persones treballadores dels centres i serveis gestionats mitjançant acció concertada i els centres de titularitat pròpia gestionats mitjançant contracte públic, amb els del personal de gestió pública directa

de la GVA, combatent la bretxa salarial, especialment la de gènere, atés que és un sector altament feminitzat.

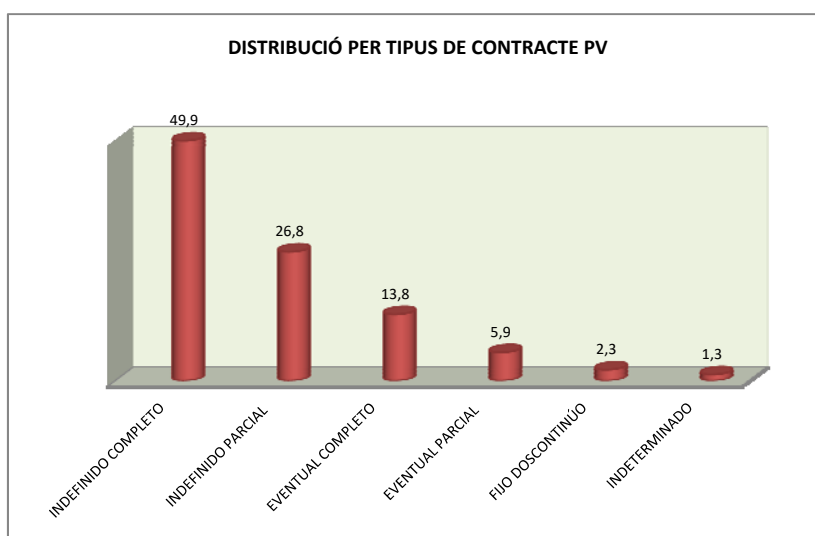
Per a fer front a l'augment salarial, la Generalitat es va comprometre a incrementar els mòduls econòmics dels concerts socials, incloent-hi revisions vinculades a l'IPC, assegurant la viabilitat econòmica de les entitats i l'estabilitat de les plantilles.

L'acord va promoure la dignificació del treball en el sector, facilitant una major estabilitat laboral i la reducció de la temporalitat, la qual cosa es considera fonamental per a la qualitat dels serveis socials.

En millorar les condicions dels professionals, l'acord suposava una repercussió directament en una millor qualitat de l'atenció oferida a les persones usuàries, garantint estàndards òptims de qualitat, eficiència i accessibilitat.

L'acord va suposar un pas crucial cap a la professionalització i revaloració del sector de serveis socials valencià mitjançant el diàleg social i la concertació.

No obstant això, el canvi en el Govern valencià ha suposat un incompliment de l'acord amb la inaplicació d'aquest, que continua abocant el sector dels serveis socials a una precarietat salarial que urgeix resoldre.

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'IMSERSO.

La temporalitat i parcialitat dels contractes a la nostra comunitat també és un problema important. Observem que només el 49,9 % de les persones treballadores tenen contracte indefinit a jornada completa, quasi un 27 % de les persones treballadores del sector dels serveis socials tenen un contracte a temps parcial i quasi un 20 % té algun tipus de contracte eventual (ja siga complet o a temps parcial). Aquesta situació afecta a les treballadores que pateixen una inestabilitat molt elevada, precarietat en les condicions laborals i una gran incertesa sobre el seu futur laboral.

9. CONCLUSIONS

L'atenció a la dependència s'ha consolidat com un dret universal per a totes les persones amb ciutadania espanyola però amb matisos quant a la participació en el finançament i els drets i obligacions que corresponen, això és pel fet que el model de governança està plenament descentralitzat en un marc de cooperació interadministrativa en el qual participen l'Estat central i les comunitats autònomes.

En primer lloc cal destacar que després de 19 anys de la seua entrada en vigor el sistema per a l'autonomia i atenció a la dependència presenta deficiències però també fortaleeses. Sens dubte, la fortaleesa més rellevant és que ha aconseguit garantir una prestació efectiva a més d'1,5 milions de persones en situació de dependència a Espanya, al País Valencià són 183.845 les persones dependents ateses pel sistema.

Actualment ens situem com la 4a comunitat autònoma amb major registre de sol·licituds, a pesar que l'evolució de la seua disminució des de 2023, possible símptoma d'una major incertesa entre les possibles persones beneficiàries que detecten un canvi en la manera de gestionar i majors dificultats en la seua tramitació.

Són moltes les deficiències que urgeix corregir en el sistema. De fet, actualment s'està tramitant una reforma de la Llei 39/2006 per a actualitzar i corregir alguna d'aquestes. En aquest sentit, es necessita d'una actuació conjunta de l'Estat i les comunitats autònomes, de manera que s'evite amb això que acaben consolidant-se punts crítics que posen en risc el dret subjectiu de la ciutadania.

D'altra banda, és rellevant que la meitat de les persones (55 %) amb resolució de grau en la nostra comunitat presenten o una gran dependència o una dependència severa. És a dir, un perfil de persones en situació de dependència que requereixen d'un major suport i continuat.

Persones que necessiten d'un sistema que responga amb agilitat davant les seues greus limitacions en la seua vida diària. Sorprén en aquest sentit, l'elevat nombre de persones en la nostra comunitat que es troben pendents de rebre una prestació o servei (llista d'espera) a la qual tenen dret, que se situa per damunt de les 16.000

persones (cosa que ens situa com la tercera comunitat autònoma amb major llista d'espera). Així com els excessius temps de resposta en la tramitació dels expedients que ofereix actualment l'Administració i que s'han incrementat en els últims temps; més de 300 dies de mitjana quan el temps màxim establert per la normativa és de 182 dies perquè la persona pugui rebre una prestació o servei. Demora que suposa conseqüències i perjudicis en el benestar i qualitat de vida de les persones.

Per tant, estem davant un retrocés a la nostra comunitat quan tenim un important nombre de persones en llista d'espera, a més de produir-se un increment en els temps de resolució dels expedients per a poder accedir a una prestació o servei.

Un altre element crucial en la implementació de la Llei de Dependència a la nostra comunitat, és l'elevada utilització de la prestació econòmica per a cures en l'entorn familiar (47 %) que, malgrat tindre caràcter "excepcional", es reconeix de manera generalitzada. De fet, som la segona comunitat amb major percentatge en aquest tipus de prestació després de Catalunya i superem en 16 punts la mitjana estatal.

Aquesta situació inevitablement comporta una falta de professionalització en l'atenció i les cures de les persones en situació de dependència.

Pel que fa al perfil de la persona cuidadora en l'entorn familiar a la nostra comunitat, un 72,8 % són dones, reflex novament d'aqueixa falta de corresponsabilitat que continua relegant la dona a la llar i tasca de cures, i que comporta una afectació directa i negativa en diversos àmbits de la seua vida en l'aspecte social, de salut i laboral.

En aquest sentit, el País Valencià és la comunitat amb un major nombre de persones donades d'alta en el Conveni especial de la Seguretat Social dels cuidadors de les persones en situació de dependència (un total de 18.578). Aquesta xifra està directament relacionada amb l'alta proporció de persones beneficiàries que té reconeguda aquesta prestació.

Aquesta situació de major reconeixement de la prestació de cures informals té el seu origen en una qüestió essencial; la insuficiència de recursos alternatius i serveis professionalitzats.

De fet, de totes les prestacions reconegudes, només un 2 % rep el servei d'ajuda a domicili, un 5 % el d'atenció residencial i un 4 % el de centre de dia i de nit. Taxes molt baixes davant de la mitjana estatal 16 %, 8 % i 5 % (respectivament).

La nostra comunitat és una de les quals presenta un major dèficit de recursos públics de gestió directa en l'àmbit d'infraestructures en serveis socials (centres residencials, centres de dia, habitatges tutelats...), amb un dèficit d'aproximadament 25.000 places residencials per a cobrir la demanda actual. Agreujat per la paralització per part del Govern valencià del Pla Convivint que suposava la posada en marxa de milers de noves places públiques.

D'altra banda, actualment són 67.730 les persones treballadores a la nostra comunitat en l'àmbit dels Serveis Socials, malgrat l'increment en l'últim any del 3,15 % de persones que treballen en serveis socials, aquesta taxa de creació d'ocupació a la nostra comunitat continua sent encara molt baixa i no respon a la demanda creixent de la ciutadania de serveis professionalitzats. Per la qual cosa es requereix d'una major contractació de personal per a cobrir de manera òptima les necessitats de la població valenciana que es troba en alta vulnerabilitat social.

De fet, la temporalitat i parcialitat dels contractes a la nostra comunitat també és un problema important. Observem que només el 49,9 % de les persones treballadores tenen contracte indefinit a jornada completa, quasi un 27 % de les persones treballadores del sector dels serveis socials tenen un contracte a temps parcial i quasi un 20 % té algun tipus de contracte eventual (ja siga complet o a temps parcial). Aquesta situació afecta les treballadores que pateixen una inestabilitat molt elevada, precarietat en les condicions laborals i una gran incertesa sobre el seu futur laboral.

D'altra banda, hem de ressaltar el greu problema històric d'infr finançament que pateixen les comunitats autònomes. Concretament en el sistema d'atenció a la dependència, la nostra comunitat només rep de l'Administració general de l'Estat un

20,45 % de despesa pública, mentre que la Generalitat Valenciana ha de fer-se càrrec de l'altre 79,55 %, a pesar que la Llei de Dependència preveu que la inversió estatal ha de ser d'un 50 %. Cal continuar reclamant a l'Estat un finançament just i adequat.

10. PROPOSTES D'ACTUACIÓ

- ✓ Abordar els grans reptes pendents en dependència de manera conjunta a través dels mecanismes establits pel marc del diàleg social.
- ✓ Posada en marxa d'actuacions que corregisquen situacions de demora en la resolució dels expedients, que permeten una major celeritat d'aquests, evitant que es continue incrementant la llista d'espera.
- ✓ Impuls d'un programa d'acció per a garantir l'atenció completa de la llista d'espera i la qualitat de l'atenció amb serveis professionals.
- ✓ Planificació estructural i progressiva per a generar una xarxa pública suficient al País Valencià que atenga les necessitats de la població (places residencials, centres de dia, habitatges tutelats...) i evite el fort increment de prestacions econòmiques en l'entorn familiar que s'està donant a la nostra comunitat.
- ✓ Increment de recursos públics i professionalitzats per a una adequada implementació de cures en la llar basada en serveis professionals (servei ajuda a domicili, teleassistència avançada, cures terapèutiques...) i apostar per la posada en marxa d'habitatges protegits, col·laboratives amb serveis de cures compartides i altres formes d'habitatges adaptats.
- ✓ Desenvolupament de totes les prestacions que preveu la Llei de Dependència tant en l'àmbit autonòmic com estatal (assistent personal, serveis de prevenció de les situacions de dependència, serveis de promoció de l'autonomia personal). Avançant cap a un nou model de cures de llarga duració que impulse la recuperació i el manteniment de l'autonomia personal, intentant retardar l'aparició de dependència i combatent els seus factors de risc.
- ✓ Millora de la qualitat dels serveis a través del compliment del Decret 27/2023, de 10 de març, del Consell, pel qual es regulen la tipologia i el funcionament dels centres, serveis i programes de serveis socials. Evitant modificacions que suposen un retrocés en el que estableix quant a ràtios, infraestructures,

adaptacions... i permetent un replantejament del model d'atenció residencial, tendint cap a un model de xicoteta residència amb unitats de convivència reduïdes.

- ✓ Posada en marxa de programes de respir i formació actualitzats per a les actuals cuidadores.
- ✓ Establiment i posada en marxa de manera efectiva d'un procés d'acreditació professional regulat i organitzat de reconeixement de les competències professionals i experiència adquirida per les persones cuidadores familiars en l'entorn domiciliari, amb l'objectiu de convertir aquesta tasca en una oportunitat de professionalització i eixida laboral futura quan deixen d'exercir les cures i vulguen incorporar-se al mercat laboral.
- ✓ Revisió i canvi de model de cures professionalitzades, amb plantilles estables, infraestructures adequades, formació contínua de les persones treballadores i amb garantia de màxima qualitat en la prestació de serveis.
- ✓ Increment del nombre de professionals en serveis socials, dotant-los d'una major estabilitat laboral, qualificació, millors condicions salarials...
- ✓ Compliment de l'Acord de diàleg social de millora de les condicions salarials i laborals de la Xarxa Pública de Serveis Socials.
- ✓ Millora del finançament estatal i autonòmic orientada a garantir la consecució dels reptes en dependència.